

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 15 — Telèfon n.º 255

ANY III — Mataró dimarts 30 agost 1938 — NUM. 652

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MES

Veïns de Mataró!

Tots els utensilis
inútils de les vos-
tres cases per a les
Brigades de
Recuperació

El discurs d'Indalecio Prieto

El discurs d'Indalecio Prieto ha estat el d'un gran patriota; El d'un gran patriota que sent el dolor d'Espanya, i que es revolta contra aquells que provoquen tots aquests dolors, tota aquesta ruïna. És el discurs d'un patriota que no pensa solament en el present, sinó que, davant la desolació actual, de les ruïnes fumejants encara, pensa en l'Espanya de demà, en la reconstrucció d'Espanya, en la manera d'evitar que la llibertat d'Espanya pugui ésser hipotecada...

Magnífic i dolorit discurs! Quan a l'altra banda han estat pronunciades unes semblants paraules tan xopes d'humanitat?, tan xopes de tot el dolor d'Espanya? El contrast és frapant, entre aquest discurs i la insensibilitat, la indiferència davant del dolor que presideix i revelen tots els discurs dels capitosos de l'Espanya facciosa.

¿I què diran, què pensaran, tots aquells que a l'Espanya facciosa ha gin pogut escoltar-lo, tots aquells que hagin pogut arribar-lo a conèixer? Perquè Indalecio Prieto, com el senyor Manuel Azana en els seus discursos, ha parlat no solament per als ciutadans espanyols d'aquesta banda, sinó també, com en altres discursos, memorables, per als de la banda contrària. I perquè encara que les autoritats faccioses procurin impedir-ne la difusió, la coneixença, és impossible que, al través de la ràdio, no s'hagi filtrat en algunes llars, en algunes consciències. ¿Quins trasbalsos, doncs, hi haurà produït?

¿I més enllà de la frontera?... Perquè el seu discurs també és un advertiment a la insensibilitat europea, un testimoniatge roent de tot el que esdevé a la República espanyola. Una imprecació. ¿No els ensenyarà on és el veritable patriotisme, on és la pietat, on hi ha els veritables sentiments humanitaris? ¿No els commourà les injustícies comeses fins avui amb la República? ¿I fins l'heroisme, tan sobriament però patèticament evocat d'aquesta joventut que sap morir, però que no sap rendir-se, i que per això triomfarà?

Per força les paraules de Prieto han de trasbalsar a l'altra banda moltes consciències. Per força han de colpir molts esperits i sosllivar encara més remordiments pels crims que cometen o ajuden a cometre contra la República espanyola. Per força, a l'estranger, han de contribuir a desvetllar la simpatia vers l'Espanya republicana; l'odi contra el feixisme que provoca totes aqueixes malvestats.

I això més encara, si les paraules de Prieto són comparades amb les dels capitosos rebels; d'aquests capitosos que es diuen paladins de Crist i que ignoren la pietat; que no tenen cap sentiment cristià. Si són comparades amb paraules com aqueixes tan odioses que, per justificar un ideal, més que inhumà, infrahumà, afirmen que Espanya no és en els cossos calguis, ni en les pedres destruïdes, sinó en el «numen» de Franco.

El contrast és tan fort, que si el món no se'n adonés, fóra senyal que hauria calgut en la insensibilitat més absoluta.

El què diu un evadit de la zona rebel

Un dels últims evadits de l'Espanya franquista, que durant molt temps estigué a les presons del general Franco, quin règim és cada dia més brutal, i en les que la força ve a completar els afusellaments, ha fet les següents declaracions sobre la situació a la zona rebel:

«He assolit passar a França després de tres dies i tres nits de caminar per la muntanya, sense menjar res. Un contrabandista francès m'ha facilitat el pas de la frontera.»

En demanar-li algunes explicacions referents al gran nombre de presoners que s'escapen en aquests últims temps, va dir:

«Els presoners, efectivament, posseeixen actualment un esperit de revolta extremada. Des de l'evasió en massa del fort de San Cristóbal, i que fracassà perquè esclatà massa aviat, abans que temptatives similars tinguessin lloc en altres presons, pulx que es tractava d'un moviment de conjunt llargament preparat, quasi tots els presoners tracten d'escapar. Però aquest estat d'esperit existeix també entre la població. A excepció dels partidaris de Franco, que constitueixen una ínfima minoria, la població té la convicció que Franco serà batut. Per a vigilar el front ha hagut de mobilitzar els espanyols de 16 a 41 anys: però aquests no lluiten sinó sota l'amenaça de les pistoles dels oficials i a la primera ocasió es passen als republicans. Solament alguns navarresos i requetés lluiten en realitat. Els moros que hi són cada vegada en menor nombre. I quant als italians, avancen darrera dels tanques vers les trinxeres republicanes després de intensos bombardeigs de l'aviació, però al primer repiqueig de la metralladora fan marxa enrera. Amb tot, llur arrogància és extremada i pregonen obertament que tornaran a Itàlia a través de França en menys de 48 hores. Alguns han portat llurs dones i llurs fills. Altres, gràcies a llur bonic uniforme i a la bona paga que reben, van de conquesta en conquesta entre les noies espanyoles de costums fàcils. Aquesta situació indis-

posa en tal grau els espanyols que els italians, tinguts ja per poc valents, són odiats obertament.

Aquest estat d'esperit explica, sense dubte, l'atemptat de què ha estat víctima a San Sebastián l'ambaixador d'Itàlia a Burgos, el cotxe del qual ha rebut trets de fusell disparats per la guàrdia civil.

Per altra part, a Sant Sebastián els tirotells són freqüents entre requetés i falangistes. Aquests compten entre les seves files elements anarquistes que s'han enrolat per a evitar se persegucions, ja que no és gens còmode criticar el règim de Franco o bé aparèixer senzillament com a neutrals. Per això, el que no porta a la solapa els colors dels països feixistes, sang i or de Franco, el feix de Mussolini, la creu gammada de Hitler i els colors japonesos, és considerat com a sospitosos. Cal formar part dels grups feixistes i censurar les democràcies per a ésser ben considerat.

Només els alemanys són respectats. S'admira el seu valor tècnic. Així s'esdevé que les ràdios clandestines, que ni els rebels ni els italians pogueren descobrir, han estat immediatament caçades pels alemanys. Sovintment s'acostuma veure a la nit alemanys embriacs—només ells tenen dret a veure alcohol—que són conduïts als seus domicilis per espanyols.

Des del punt de vista militar, els rebels estan ara força inquietats. L'aviació republicana supera la seva. Amb tot, si té superioritat en aviació de bombardeig. Però la nova tècnica adoptada pels republicans disminueix molt la seva eficàcia. Altament, l'artilleria republicana s'ha reforçat molt suau. Els moros, que són molt hàbils tiradors, no saben resistir l'assalt a la baloneta i els pocs espanyols de l'exèrcit de Franco no es batien si no és obligats per les pistoles dels oficials. El nombre de ferits que afluïx a les ciutats de la rera guarda, no fa sinó acreïxer la seguretat que la població té sobre la derrota de Franco.»

Atenció, Empreses Collectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) b) c) d)
(e) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes aquí establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisi, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propi, algi complimentat l'aperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic
del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

Temes d'actualitat

El cinisme de Franco

Si en aquella època cristiana, segons ens diu l'Història, hi hagué un Jüdes que amb tot cinisme es va vendre al seu Diví Mestre, i que ell mateix, empès pel remordiment, va fer-se justícia.

En aquest segle XX en podríem senyalar a centenars que amb tota la barra van fent les seves malifetes, entre molts Franco i Trotski.

El lacai de Mussolini i Hitler, després d'haver-se revelat contra la República la qual, massa benèvola, li donà ales pel seu enlairament militar, fou traïdor mil vegades ja que aquell jurament que prestà a la bandera fou com aquell bes que Jüdes estampà a la cara de Crist, lliurant-lo després al pretor Ponci Pilat.

Però no obstant haver-se passat als dos Dictadors i tot fent-se l'il·lusió que algun dia arribaria la mort de la República, ha vist esmerçar tota la seva bilis endebades ja que els nostres heroics combatents amb aquesta noble resistència que ha assolit desvetllar consciències adormides i ens mena al camí de fer-nos justícia, ja que tenim tota la raó. Perquè aquesta lluita no l'hem pas demanada nosaltres. Ens l'han declarada els que voldrien convertir la nostra aimada Catalunya en una segona Àustria, o bé la República de l'immortal Masaryk.

I quantes agalles emprades inútilment, i quantes vides sacrificades pels seus envejosos amos. I quantes mares que avui ploren la pèrdua dels seus fills que els han portat a sacrificar com qui diu a l'escorxador, i tot per voler se apropiat del que no els pertany. I com a autor de tantes calamitats tothom senyalarà al mil vegades traïdor Franco.

Naturalment que tot vé un dia que s'acaba i aquelles il·lusions s'esfumaran com bombolles de sabó. Naturalment que amb la complicitat del Comitè de la No Intervenció ha pogut anar fent el valent. I aconsellat hàbilment pels seus amos ha fet unes absurdes notes que si fins ara hi havia esmerçat tot llur cinisme d'hípocrita, amb elles es veu que mai ha sabut tenir consciència humana. Fou una illa-tima que la República l'hagués pujat tan alt; ja veïem amb la forma que paga els favors rebuts.

Deixem lo que faci pallasades. Deixem lo que s'escolli els seus caps Hitler i Mussolini. Ja vindrà un dia que ells mateixos se'l treuran del davant. Mentre tant els nostres heroics combatents enllà de l'Ebre i l'Extremadura ja se'n preocuparan de fer complir el factor de la retirada dels voluntaris.

I com digué el digne camarada Malski el Comitè de la No Intervenció és un cadàver putrefacte que cal enterrar. Doncs que l'enterrin. I amb ell tot el cinisme de Franco.

JOAN JULIÀ CUADRAS

Aquest número ha estat sotmès
a la censura

Informació local

CUPÓ DELS INVÀLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 29, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 715.

Els números premiats amb tres pessetes són: 015, 115, 215, 315, 415, 515, 615, 815, 915.

— **OXIGENANTE DE CARBONES,** producte Científico Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la termoquímica aplicada a la combustió. «Oxigenante de Carbones» estableix quasi el 50 per cent de combustible. És aplicable a tota classe de carbons i llenyes (alzina, pi, plàtan, etc., etc.). Es ven a totes les Droguerías, Ultramarins i Ferreterías.

OBSEQUI SIMPÀTIC DE LA 31 DIVISIÓ. — Demà dimecres a les quatre de la tarda en els jardins de la Clínica Militar n.º 14, hi tindrà efecte un escollit festival a càrrec dels elements que integren el Teatre de Campanya de la 31 Divisió i en obsequi dels soldats malalts i ferits de dita Clínica.

Programa:

I
Orquestra de Jazz; Alibol (parodista); Joan Agullar (barlton); Orquestra Argentina; Josep Reniu (rapsoda).

II
Torredongil (bocet teatral); Josep Casas (eminent pianista de hot); Joan González (violí); Sanders and Macowl (clowns); Himne de la 31 Divisió.

La Direcció de la Clínica Militar número 14 veurà amb satisfacció que aquest festival es vegi ben concorregut, no sols com a homenatge als malalts i ferits de la mateixa, sinó també com a prova de gratitud vers l'Agrupació Teatral de la 31 Divisió.

— Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

AJUNTAMENT DE MATARÓ Conselleria-Regidoria de Finances i Proveïments AVIS

Demà dimecres, dia 31 del corrent, a les hores de costum, es posarà a la venda, als establiments particulars d'aquesta ciutat, MONGETES a raó de 100 grams per familiar, i al preu de 2 20 pessetes el quilo.

Es fa avinent a tots els ciutadans, i d'una manera especial als propietaris dels establiments, que per a evitar possibles confusions, procurin tenir en compte que encara que alguns familiars recullin els articles en dies successius, al dia assenyalat per aquesta Conselleria-Regidoria, han d'anul·lar el tiquet del dia que oficialment s'ha efectuat el repartiment.

Mataró, 30 d'agost del 1938. — El Conseller Regidor, Josep Calvet.

— **COMPRARIA** vinya o camp en terreny pla que no sigui més lluny de 10 minuts de la Ciutat.

Raó: C. Catalunya n.º 40.

ALTRE

Dimecres, dijous i divendres, dies 31 dels corrents i 1 i 2 del proper mes de setembre, es repartirà SABÓ LIQUID al preu de 2'50 pessetes el quilo, a la Saboneria Alerm als ciutadans inscrits en els establiments dels números 1 al 22, i a la Saboneria Torrents els números del 23 al 37.

Mataró, 30 d'agost del 1938. — El Conseller Regidor, Josep Calvet.

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST. — A la zona de l'Ebre han estat totalment rebuïats intensos atacs de l'enemic, que sofria moltes baixes, a les nostres posicions properes a Gandesa i de la Vall de Vilaverd.

FRONT D'EXTREMADURA. — Al sector de Puente del Arzobispo, les tropes espanyoles han reconquistat victoriosament els pobles de Garganilla i Sevilla de la Jara; a més ocorren les posicions enemigues del vèrtex de Cabezo, Cumbres Altas i cotas 629, 653 i 587.

Al sud del Zújar, continua la pressió dels nostres soldats, que després d'ocupar posicions prop del Guadalefra, continuen llur avanç.

L'artilleria republicana vola, amb foc precís, un lloc de Comandament i un polvorí enemics.

L'aviació estrangera ha bombardejat els pobles de Belalcázar i Hinojosa del Duque.

FRONT DE LLEVANT. — Un cop de mà enemic a les nostres posicions d'Almenara, al sector de Suera, fou enèrgicament rebutjat.

ALTRES FRONTS. — Sense notícies d'interès.

AVIACIÓ

A les 21 d'ahir, un hidro italià bombardejà alguns pobles de la costa nord de Catalunya; a més metrallà, als carrers, la població civil.

Trobada d'un cadàver

El jutjat de Guàrdia es personà a la platja de Bogatell per a procedir a l'aixecament del cadàver d'una noia d'uns 12 anys, el qual ha estat traslladat al dipòsit judicial. Es fan esbrinaments per a veure si es tracta d'un dels desapareguts que es creu es negaren a la mar. — Fabra.

Visita

El President de l'Audència ha estat visitat per la Directiva de l'Associació Professional de periodistes. — Fabra.

Contra els infractors de les normes de racionaments i preus abusius

Als Tribunals especials sobre la matèria segueixen efectuant se judicis contra infractors de les normes de racionament i preus abusius.

Ahir s'efectuà la vista contra 35 pagedos per acaparament de gèneres. Els foren imposades multes que oscil·len entre 1.500 i 25.000 pessetes, i a més condemnats a tres mesos d'arrest en un camp de treball. — Fabra.

El Conseller d'Agricultura

El Conseller d'Agricultura ha estat visitat per unes comissions dels Sindicats Agrícoles de Caldes de Montbui, del Bergadà i Provensals. — Fabra.

A Governació

El Conseller de Governació i Assistència Social, senyor Antoni M.ª Sbert, ha rebut, entre altres, les visites de l'Intendent del Parc Mòbil, general Escobar, Conseller de Governació de l'Ajuntament de Badalona i el senyor Irla, Director General del Patrimoni i Rendes. — Fabra.

COMPRO

Màquines d'escriure portàtils i d'oficina, màquines de sumar, de calcular i aparells multicopistes.

Raó: Argüelles, 34 Mataró.

Estranger

Les qüestions socials de França

PARIS. — En els comentaris polítics es diu que les mides que es prendran amb referència a la jornada de 40 hores seran adaptades a les conveniències de la defensa nacional i possibilitats econòmiques, si bé es concreta que la solució ha de venir per la via legislativa. Aquesta qüestió serà estudiada en el Consell de ministres de demà. — Fabra.

Baixa de valors

NOVA YORK. — La Borsa ha registrat una baixa de valors, motivada per les notícies que arriben sobre la situació europea. — Fabra.

La qüestió txecoslovaca

PRAGA. — Amb el retorn del senyor Brustrensk, la missió Runciman ha retornat a les seves activitats.

Els txecs fan noves concessions per tal d'arribar a una coincidència. Es guarda secret sobre l'abast d'aquestes concessions.

Hom creu que el senyor Brustrensk pot donar llum a la qüestió, tota vegada que fou l'únic que assistí a l'entrevista celebrada a Munich amb assistència de Henlein.

Les entrevistes celebrades avui per l'esmentada personalitat han estat molt comentada. Ha conferenciat amb els representants dels partits governamentals.

Per la seva part el senyor Runci-

man ha efectuat aquest matí una entrevista amb el senyor Benes la qual s'ha perllongat durant una hora. — Fabra.

Txecoslovàquia, al costat d'Espanya

PRAGA. — El Comitè d'Ajut a l'Espanya republicana organitzà ahir, a un parc dels voltants de la capital, una gran festa a la qual assistiren milers de persones. Hi prengueren part nombrosos artistes. El parc estava ornamentat amb els colors espanyols i txecoslovacs.

Un invent soviètic

MOSCOU. — Al Club Aeronàutic Central de Moscou hom ha fet una demostració de l'obertura automàtica de paracaigudes per mitjà d'un aparell inventat per uns estudiants de l'Institut d'Enginyers de Transport, de Moscou, els germans Doronin.

L'aparell permet regular el temps de l'obertura del paracaigudes de 5 a 118 segons. El dispositiu dels germans Doronin ha realitzat amb èxit totes les proves. Amb ell s'han realitzat prop de dos cents salts d'una altura de 1.000 a 5.000 metres. En l'aparell s'ha fixat el temps de la caiguda lliure de 5 a 60 segons. L'invent dels Doronin serà molt útil per a l'ensenyament i donarà possibilitats de desenvolupar molt més àmpliament el paraxutisme soviètic.

Francesos expulsats d'Itàlia

NIÇA. — Avui expira el termini fixat per les autoritats italianes per a l'acceptació voluntària d'expropiació de terres i cases de labor propietat de súbdits francesos. Fins ara no s'ha presentat cap acceptació oficial.

Amb tot, la població del vessant italià comença a anir l'èxode. Per la carretera avançaven vers la frontera francesa procedents del vessant italià, llargues fileres d'homes, dones i infants, amb carros, carretons i muls, portant amb ells llurs estris i el que havien pogut recollir de la collita. L'èxode donava la impressió d'una escena de guerra.

La població d'Isola ha signat un document de protesta per aquesta expropiació de què és objecte per part de les autoritats italianes, el document ha estat transmès al ministre francès de l'Interior, demanant la protecció del Govern. — Fabra.

M. Vallmajor Calvo Corredor oficial de Comerç

Molas, 18 - Mataró - Telèfon 264

Hores de despatx: de 9 a 1

Intervé subscripcions a emissions i compra venda de valors. Capons, girs, préstecs amb garanties d'efectes. Llegitimació de contractes mercantils, etc.

Es venen

dos llits de metall daurat, amb barana, i el mobiliari d'un despatx. Tot en perfecte estat.

Raó: Xalet de l'Hotel Solé, Argenton.

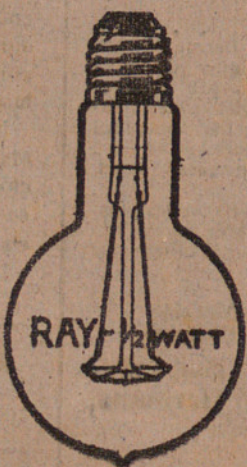
Es desitja habitació

amoblada amb dret a cuina.

Per ofertes a Administració de Llibertat.

IMPRENTA MINERVA. — MATARÓ

Clinica per a Malalties de la Pell i Sang Tractament del Dr. VIM-Dr. Llinàs
Tractament ràpid i no operatori de les almorranes (morenes)
Curació de les «úlceres (llagues) de les cames» — Tota els dimecres i diumenge, de 11 a 1 — R. CASANOVA (Sta. Teresa), 50 — MATARÓ

MILES A

Manufactura Ibèrica de Lámparas Eléctricas S. A

Bombetes de tots els tipus

Quals: «Pera», «1/2 watt», «Standard», «Opallnes», «Llum del dia».

De fantasia: «Flames», «Esfèriques», «Perfums», «Cilíndriques», «Xinxetes», etc.

Fàbrica a Mataró:

FRANCIS LAYRY (Mida 18)
Tel. 108